

JL

Janua linguarum - Vrata v jezike

Topic: *CARNIVAL CELEBRATIONS*

Class: 1st (nine-year primary school)

Age: 6

Duration: 2 school hours (each 45 minutes)

Tried out: February 2001

School: OŠ Vodmat Ljubljana

Teacher: Nevenka Angelski

Cross-curricular links: Slovene, Environmental studies

Task 1 – Different expressions – the same meaning

Aims and objectives

- to make students aware that in different environments people speak differently,
- to make students aware that different expressions can have the same meaning.

Proposed procedure

1. Preparation: the teacher prepares big drawings of a doughnut, a mask and a masked person to be put on the blackboard; s/he prepares photocopies with those drawings for each pair; also cards with words to name the objects in the pictures; again big cards for the blackboard and small cards for pair work.

2. Activities: students work as a whole class and in pairs. The teacher puts the drawings on the wall. The students name each drawing in Slovene. Pairs of students are given slips of paper with Slovene literary and dialect words. The students match up the drawings with the words (two words are used for each drawing, in one case even four) as they think is correct. They justify their decision. Students help the teacher match the cards with the drawings on the blackboard. The teacher encourages students to think of more examples of words that have the same meaning.

Task 2 – Similar words in different languages

Aims and objectives

- to make students aware that in different environments people speak differently,
- to motivate students to classify written words according to visual similarity,
- to motivate students to look for visual and aural similarity between words in different languages,
- to make students aware that there can be a difference between how the word is pronounced and spelled.

Proposed procedure

1. Preparation: the teacher prepares slips of paper with words CARNIVAL and MASK in five different languages (English, French, Italian, German and Slovene): small cards for each student and big cards to be put later on the blackboard.

2. Activities: students work as a whole class and individually. First, they are asked to group the words using their own criteria. The students justify their criteria and then help the teacher to put the words on the blackboard in two columns. They are given another task: to arrange the words in the same way as they are on the blackboard and to colour the same parts of the words in the first column e.g. blue and in the second column e.g. red. The teacher helps to focus the discussion on words that can be visually and/or aurally similar in different languages and have a similar or the same meaning. S/he encourages students to find more examples, e.g. televizija – television (Slovene – English), pica – pizza (Slovene – Italian), balkon – Balkon (Slovene – German).

N.B.

With third- and fourth-year graders the tasks can be further developed*

*Carnival celebrations

Duration: 2 school hours

Cross-curricular links: Slovene, Social studies

Aims

- to include all the languages spoken or occasionally used by students,
- to become aware that languages differ in their structures.

Proposed procedure

1. Preparation: the teacher prepares slips of paper with sentences *I am a clown* (WS 1) and *I am (a) dog* (WS 4) in a few languages: small slips for each student and big slips to be put later on the blackboard. The teacher also prepares worksheets 2, 3 and 5.

2. Activities: students work as a whole class and in pairs. The teacher asks pupils to present their masks in different languages and also in the languages they speak at home or know from their grandparents. Then pupils are given WS 1 and asked to match up the sentences with the languages. After a discussion pupils are given WS 2 to become aware of differences between languages, in this case of the use of the articles in English and German. With the next three exercises (WS 3, WS 4 and WS 5) pupils consolidate their newly acquired knowledge of the use of article in English and German.

*Šelmarija

Duration: 2 - 3 school hours

Cross-curricular links: Slovene, Social studies and Natural science, Art, English

Aims:

- to help students develop a positive attitude to their native language and culture as well as to other languages and cultures,
- to motivate students to group written words according to their visual similarity,
- to make students aware of typical suffixes in some languages,
- to make students aware that visually similar words can be aurally different and vice versa,
- to motivate students to reflect on ways to discover meanings of unknown words,
- to make students think about ways of defining the origin of a word,

- to make students aware that Slovene has adopted a lot of words from other languages,
- to motivate students to look for visual and aural similarities between words in different languages.

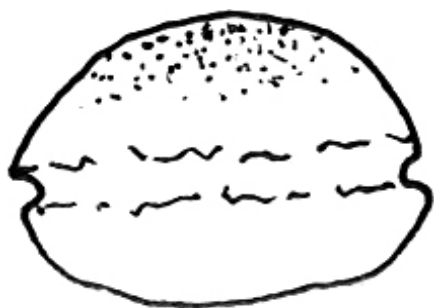
Brief description of activities:

A whole range of tasks based on a text about a local carnival custom challenges students to reflect on different languages. The text was tested in 3rd and 4th grades in two different primary schools and was presented to pupils in the Slovene language. Later, it was also adapted into a second, simplified version.

e-mail: nevenka.angelski@guest.arnes.si
Soca.Fidler@Uni-lj.si
andrea.german@guest.arnes.si

JL

Janua linguarum - Vrata v jezike

PUSTOVANJE

Projektna skupina
Projekt JaLing Comenius 2002

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

Navodila za učitelja

<http://jaling.ecml.at>

JA – LING – 2001-2004

JEZIKOVNO IN KULTURNO OZAVEŠČANJE V OSNOVNI ŠOLI

Tema: PUSTOVANJE

Razred: 1. r. devetletne OŠ

Trajanje: 2 šolski uri

Čas izvedbe: v času pustovanja

Šola: OŠ Vodmat Ljubljana

Učiteljica: Nevenka Angelski

Medpredmetne povezave: slovenščina, spoznavanje okolja

Vaje so nadaljevanje dela prejšnjih ur, ki naj bi jih učitelj namenil za spoznavanje pustnih šeg (glej Dodatni cilji). V kratkem pogovoru z učenci učitelj osvetli spoznanja prejšnjih ur. Učenci pripovedujejo o svojih izkušnjah, npr. zakaj praznujemo pusta, kako ga praznujejo v različnih krajih, o tipičnih pustnih likih (KURENT ali KORANT, ŠKOROMAT, PEHTRA BABA na Gorenjskem, TA STARA DVA, TA LEPI, TA LIČNAT ...), o tipičnih jedeh (krofi, flancati, repa ...).

1. naloga – Različne besede – enak pomen

Cilji

Učenci

- spoznavajo, da v različnih okoljih govorijo različno,
- spoznavajo in iščejo različne besede za enak pomen.

Predlog priprave in izvedbe naloge

1. Priprava:

Učitelj pripravi risbe maske z Učnega lista 1 (toliko risb, kolikor je učencev, in v toliko barvah, kot bo skupin ali dvojic učencev), vrečko za risbe mask, Učni list 1 (za vsako skupino en učni list), Učni list 2 (za vsako skupino en komplet trakov z besedami), povečane risbe in povečane trakove z besedami za frontalno delo.

2. Oblika dela: frontalna in skupinska ali v dvojicah

3. Izvedba:

	Učitelj	Učenci
1.	Pritrdi na tablo povečano kopijo Učnega lista 1 (1e risbe, na katerih so narisane <i>maska</i> , <i>krof</i> in <i>šema</i>) in pozove učence, naj poimenujejo to, kar je na slikah.	Poimenujejo, kar je na slikah.
2.	Učencem pove, da ima v vrečki risbe mask v raznih barvah. Povabi jih, naj iz vrečke potegnejo po eno risbo maske, nato pa naj oblikujejo skupine (lahko tudi dvojice) glede na isto barvo	Iz vrečke potegnejo po eno risbo maske in se združijo v skupine (ali dvojice).

	<p>maske.</p> <p>Vsaki skupini (ali dvojici) da Učni list 1 (risbe) in komplet trakov z besedami (Učni list 2).</p> <p>Besede prebere.</p> <p>Naroči jim, da priložijo besede k risbam, kot mislijo, da je prav.</p>	<p>Trakove z besedami razvrstijo po klopi.</p> <p>Poslušajo učitelja in opazujejo besede.</p> <p>V skupini se dogovorijo, h kateri risbi bodo priložili posamezno besedo.</p>
3.	<p>Povabi predstavnike posameznih skupin, da poročajo o svojih rešitvah.</p> <p>Vzpodbuja jih z vprašanji, npr. »Zakaj mislite, da spada prav ta beseda k tej risbi?«, »Ali morda katere besede niste priložili k risbam? Zakaj ne?« ipd.</p>	<p>Odgovarjajo oz. utemeljujejo svoje rešitve (npr. ker so besede prebrali, ker poznajo njihov pomen, ker so si besede podobne po dolžini).</p> <p>Povedo tudi, zakaj določene besede niso priložili nikamor (npr. ker se niso mogli sporazumeti, ker besede nihče v skupini ne pozna).</p>
4.	<p>Po pogovoru jih povabi, naj mu pomagajo z besedami, ki jih učitelj pripravi že prej, opremiti še risbe na tabli. (Nastane Tabela slika.)</p> <p>Vpraša učence, kdo izmed njih bi besede prebral.</p>	<p>Učitelju dajejo navodila, kam naj da katero besedo.</p> <p>Učenec, ki se sam javi, prebere, kar je napisano.</p>
5.	<p>Povpraša učence, kako pogosto so slišali besedi larfa in bob.</p> <p>Vodi pogovor o različnih besedah z enakim pomenom.</p>	<p>Ob učiteljevi pomoči ugotovijo, da besede larfa navadno ne uporabljajo, da besedo bob uporabljajo na Gorenjskem in da v različnih krajih uporabljajo za šemo različne besede.</p> <p>Sodelujejo v pogovoru o tem, da imajo lahko različne besede enak pomen.</p>
6.	<p>Spodbuja učence, naj navedejo podobne primere.</p> <p>Spodbuja jih in jim pomaga z vprašanji:</p> <p>– »Kako še drugače rečemo, npr. očka«?</p>	<p>Navedejo primere iz svojega okolja, npr.</p> <p>mama – mamica očka – ata – atek – ati babica – stara mama – nona roža – cvetlica pes – kuža prašič – pujs mačka – muca ...</p>

TABELSKA SLIKA

KROF

BOB

MASKA

LARFA

ŠEMA

MAŠKARA

MAČKARA

MAČKORA

2. naloga – Podobne besede v različnih jezikih

Cilji:

Učenci

- spoznavajo, da v različnih okoljih govorijo različno,
- zapisane besede razvrščajo v skupine po vidni podobnosti,
- iščejo vidne in slušne podobnosti med besedami v različnih jezikih,
- spoznajo, da se besede lahko izgovorijo drugače, kot so zapisane.

Predlog priprave in izvedbe naloge

1. Priprava:

Učitelj pripravi trakove z besedami (Učni list 3) in kopije Učnega lista 4 za vsakega učenca, povečane trakove z besedami in rešitve za frontalno delo. Učenci pripravijo barvice.

2. Oblika dela: frontalna in individualna

3. Izvedba:

	Učitelj	Učenci
1.	Da vsakemu učencu komplet trakov z besedami Naroči jim, naj besede razvrstijo v dve skupini, kot sami mislijo, da je prav. Pozove jih, naj utemeljijo razvrstitev. Rešitev pritrdi na tablo.	Razvrstijo besede po merilu, ki ga sami določijo. Utemeljijo svojo razvrstitev.
2.	Da vsakemu učencu Učni list 4 in jim pove, da se posedejo v skupine. Vpraša jih, v čem so si podobne besede v levem in v čem v desnem stolpcu. Učencem naroči, naj pobarvajo tiste dele besed, ki so enaki v besedah v vsakem stolpcu. Po samostojnem delu učencev pritrdi rešitev na tablo. ¹	V skupinah iščejo podobnosti v zapisu. Ugotavljajo, kateri deli besed so skupni vsem besedam. Barvajo enake dele besed v vsakem stolpcu posebej. Vrednotijo svoj izdelek.
3.	Vpraša, kaj pomenita besedi KARNEVAL in MASKA. Prebere besede, ² in sicer vsaj dvakrat.	Odgovorijo. Poslušajo in opazujejo zapis.
4.	Po branju vpraša učence, kaj so opazili, ko so poslušali besede in gledali njihov zapis.	Navedejo, kaj so opazili, npr. podobno izgovorjavo, različen zapis.
5.	Vodi pogovor o besedah, ki so si v različnih jezikih podobne in imajo enak ali podoben pomen. Spodbuja učence, da poiščejo še kakšen podoben primer (npr. dvojice besed televizija – television, angleško; doktor – doctor, angleško; pica – pizza, italijansko).	Sodelujejo v pogovoru o tem, da imajo lahko besede v raznih jezikih enak ali podoben pomen. Zapišemo jih lahko drugače kot v slovenščini in tudi drugače, kot se izgovorijo. V skupinah razmišljajo o podobnih primerih.

REŠITVE ZA UČITELJA

1

KARNEVAL	MASKA
CARNAVAL	MASQUE
CARNEVALE	MASCHERA
CARNIVAL	MASK

2

KARNEVAL (slov.) [karneval]	MASKA (slov.) [maska]
CARNIVAL (angl.) [ká:niv]	